

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar - Maj 2020. godine^(p)

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar-maj 2020. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 980,0 miliona eura, što ukazuje na pad od 15,5% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 133,1 miliona eura, a **uvoz** 846,9 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 14,3%, a uvoz manji za 15,7%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 15,7% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 15,5%.

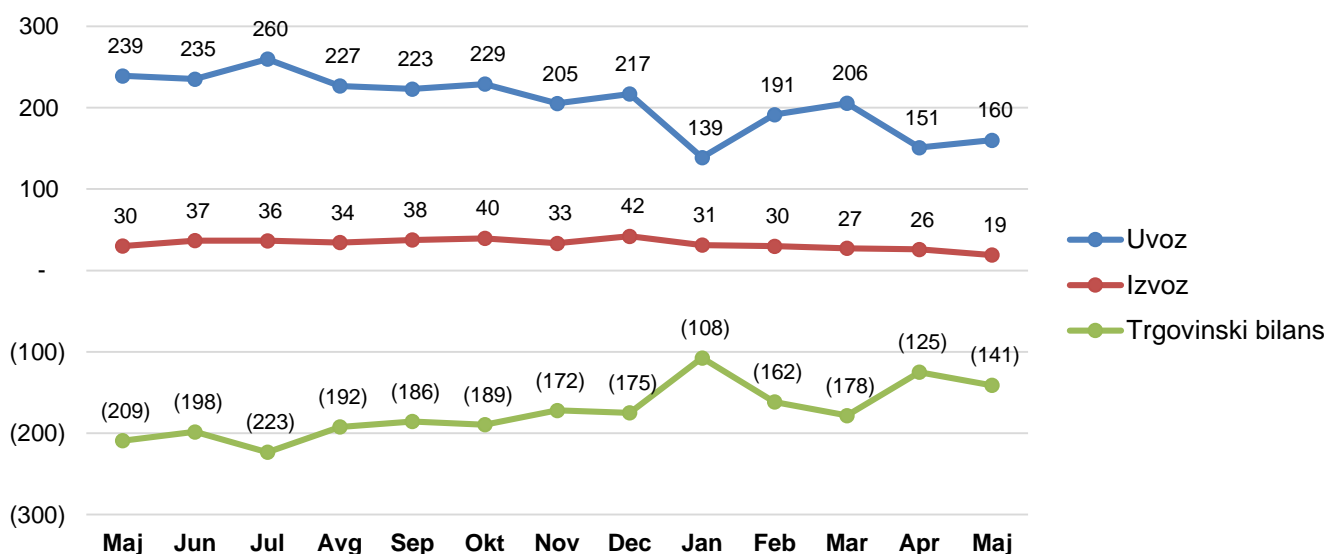
U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Proizvodi svrstani po materijalu (sektor 6)**, u iznosu od 34,2 miliona eura (koji čine: Obojeni metali – 25,4 mil. eura, Gvožđe i čelik – 5,8 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 188,8 miliona eura (koji čine: Drumska vozila – 51,2 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 38,5 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (31,8 mil. eura), Slovenija (18,2 mil. eura) i Mađarska (12,2 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (163,5 mil. eura), Kina (82,6 mil. eura) i Njemačka (77,4 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

^(p) – Preliminarni podaci

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2019				
Januar	128 806	28 236	157 042	-100 570
Februar	179 763	32 041	211 804	-147 722
Mart	215 266	33 408	248 674	-181 858
April	241 764	31 462	273 226	-210 301
Maj	239 217	30 098	269 315	-209 119
Jun	235 143	36 796	271 939	-198 347
Jul	259 711	36 499	296 210	-223 211
Avgust	226 740	34 436	261 176	-192 304
Septembar	223 038	37 501	260 539	-185 537
Oktoibar	229 042	39 555	268 597	-189 487
Novembar	205 368	33 432	238 800	-171 936
Decembar	216 914	42 020	258 934	-174 894
2020				
Januar	138 823	31 233	170 056	-107 591
Februar	191 271	29 939	221 210	-161 332
Mart	205 142	27 429	232 571	-177 714
April	151 354	25 729	177 083	-125 625
Maj	160 335	18 792	179 127	-141 543

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Maj 2019		Jan-Maj 2020		Jan-Maj 2019		Jan-Maj 2020		Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	1 004 816	100,0	846 926	100,0	155 245	100,0	133 121	-849 570	-713 804
Evropa	84,0	843 990	82,8	700 964	95,6	148 460	90,0	119 813	-695 530	-581 151
EU	48,0	482 289	45,9	388 897	44,8	69 621	45,9	61 106	-412 668	-327 792
CEFTA²	27,9	280 057	28,8	243 937	43,5	67 553	38,5	51 251	-212 504	-192 686
Afrika	0,3	3 111	0,4	3 565	0,0	8	0,9	1 236	-3 104	-2 329
Azija	13,5	135 629	14,5	122 603	3,7	5 800	8,4	11 224	-129 829	-111 379
Amerika	2,1	20 793	2,3	19 573	0,6	913	0,6	843	-19 880	-18 730
Okeanija	0,1	1 292	0,0	221	0,0	65	0,0	5	-1 227	-216
SAD	1,1	10 870	1,0	8 763	0,5	819	0,5	731	-10 050	-8 033
Kina	8,8	88 630	9,7	82 567	3,1	4 819	7,5	9 938	-83 811	-72 629
Rusija	0,3	2 988	0,3	2 410	0,6	859	0,3	399	-2 129	-2 011
Švajcarska	1,8	17 694	1,7	14 109	2,1	3 323	2,2	2 907	-14 371	-11 202
Japan	1,0	9 689	0,9	7 430	0,1	154	0,1	143	-9 536	-7 287
Turska	5,5	54 835	5,7	48 121	3,2	5 000	2,0	2 636	-49 835	-45 485
Brazil	0,4	3 700	0,4	3 747	0,0	17	0,0	10	-3 683	-3 737

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020	Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020	Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020
SVIJET	1 004 816	846 926	155 245	133 121	-849 570	-713 804
EU	482 289	388 897	69 621	61 106	-412 668	-327 792
Austrija	17 300	17 166	892	771	-16 407	-16 396
Belgija	8 085	8 755	163	245	-7 921	-8 510
Bugarska	5 381	5 102	977	269	-4 404	-4 833
Češka	14 531	11 343	11 307	7 833	-3 224	-3 510
Danska	5 481	3 714	659	440	-4 822	-3 274
Estonija	227	134	0	7	-227	-127
Finska	2 488	1 010	283	6	-2 206	-1 003
Francuska	26 329	20 419	1 194	87	-25 135	-20 333
Grčka	53 409	39 026	1 086	1 743	-52 323	-37 283
Holandija	17 318	19 205	614	546	-16 704	-18 659
Irska	2 695	2 689	0	5	-2 694	-2 684
Italija	72 616	51 663	5 064	1 634	-67 553	-50 028
Kipar	323	117	28	18	-296	-99
Letonija	232	333	0	0	-231	-333
Litvanija	415	366	150	81	-265	-285
Luksemburg	315	246	20	33	-295	-214
Mađarska	8 020	9 156	19 537	12 251	11 517	3 095
Malta	17	4	145	224	128	220
Njemačka	93 938	77 439	7 478	7 094	-86 460	-70 345
Poljska	17 878	14 984	5 583	5 418	-12 295	-9 567
Portugalija	2 070	1 179	14	0	-2 056	-1 179
Hrvatska	56 580	44 523	1 025	960	-55 555	-43 563
Rumunija	15 913	8 403	340	393	-15 573	-8 010
Slovačka	3 084	2 500	4	138	-3 080	-2 362
Slovenija	21 776	17 617	8 111	18 170	-13 665	553
Španija	18 512	19 367	456	360	-18 056	-19 006
Švedska	5 756	4 955	1 729	1 131	-4 027	-3 824
Ujedinjeno Kraljevstvo	11 601	7 482	2 763	1 250	-8 838	-6 233
CEFTA	280 057	243 937	67 553	51 251	-212 504	-192 686
Albanija	17 965	16 057	4 976	3 955	-12 989	-12 102
Bosna i Hercegovina	64 404	51 652	14 400	6 402	-50 004	-45 251
Moldavija	369	113	0	0	-369	-113
Sjeverna Makedonija	10 429	10 472	1 609	1 446	-8 820	-9 026
Srbija	184 781	163 550	38 143	31 853	-146 638	-131 697
Kosovo	2 108	2 093	8 425	7 597	6 317	5 503
Ostale zemlje (izvan EU i CEFTA-e)	242 469	214 091	18 071	20 764	-224 399	-193 327

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁴

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020	Jan-Maj 2020 Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020	Jan-Maj 2020 Jan-Maj 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 004 816	846 926	84,3	155 245	133 121	85,7
0 Hrana i žive životinje	169 631	169 779	100,1	7 254	8 315	114,6
00 Žive životinje	10 611	10 938	103,1	40	32	79,8
01 Meso i prerada mesa	39 085	40 148	102,7	4 410	5 443	123,4
02 Mliječni proizvodi i jaja	19 199	18 183	94,7	19	23	126,0
03 Ribe i prerađevine od ribe	6 664	4 558	68,4	9	6	64,2
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	24 497	26 488	108,1	213	224	105,5
05 Povrće i voće	27 889	28 618	102,6	850	1 104	129,9
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	3 535	3 813	107,9	29	31	106,7
07 Kafa, čaj, kakao i začini	13 775	11 505	83,5	743	760	102,3
08 Stočna hrana (sem žita u zrnju)	7 646	8 161	106,7	790	632	80,0
09 Razni proizvodi za ishranu	16 729	17 368	103,8	151	58	38,6
1 Piće i duvan	26 669	21 796	81,7	5 949	4 470	75,1
11 Pića	22 126	17 398	78,6	4 989	3 347	67,1
12 Duvan i proizvodi od duvana	4 543	4 398	96,8	960	1 123	117,0
2 Sirove materije, sem goriva	22 024	17 870	81,1	33 711	29 742	88,2
21 Kože sirove i krzna nečinjena	1	0	0,0	785	650	82,8
22 Uljano sjeme i plodovi	513	804	156,9	4	4	81,0
23 Sirovi kaučuk	42	35	82,2	4	0	1,9
24 Pluta i drvo	3 435	2 607	75,9	9 946	9 402	94,5
25 Celuloza i otpaci od hartije	13	26	203,0	482	288	59,8
26 Tekstilana vlakna i otpaci	194	168	86,7	7	2	33,6
27 Sirova đubriva i minerali	1 322	1 362	103,0	970	471	48,5
28 Mineralne rude i otpaci metala	11 858	8 587	72,4	21 308	18 700	87,8
29 Životinjske i biljne sirove materije	4 646	4 281	92,1	206	225	109,3
3 Mineralna goriva i maziva	103 266	64 324	62,3	36 250	27 770	76,6
32 Kameni ugalj, koks i briketi	394	510	129,4	1 757	1 468	83,6
33 Nafta i naftni derivati	71 890	45 617	63,5	5 006	3 270	65,3
34 Gas, prirodni i industrijski	3 895	3 124	80,2	0	0	0
35 Električna enegrija	27 087	15 073	55,6	29 487	23 032	78,1
4 Životinjska i biljna ulja i masti	3 293	6 026	183,0	168	165	98,1
41 Životinjska ulja i masti	313	254	81,2	109	91	84,1
42 Čvrste biljne masti i ulja	2 937	5 740	195,5	32	52	165,2
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	43	32	74,8	27	21	76,4
5 Hemijski proizvodi	108 815	115 471	106,1	11 200	10 745	95,9
51 Organski hemijski proizvodi	1 029	973	94,5	45	23	52,3
52 Neorganski hemijski proizvodi	1 524	2 097	137,6	593	245	41,3
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	12 147	11 289	92,9	17	40	234,3
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	41 881	51 897	123,9	8 765	8 018	91,5
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	20 586	20 008	97,2	922	987	107,0
56 Đubriva (osim sirovih)	1 725	1 973	114,4	0	3	0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	1 391	1 735	124,7	57	22	39,2
58 Plastične mase u ostalim oblicima	14 922	12 861	86,2	294	615	209,5
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	13,611	12,638	92,8	508	791	155,9

⁴ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020	<u>Jan-Maj 2020</u> <u>Jan-Maj 2019</u>	Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020	<u>Jan-Maj 2020</u> <u>Jan-Maj 2019</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	188 554	152 582	80,9	41 717	34 167	81,9
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	106	69	65,2	29	0	0,0
62 Proizvodi od kaučuka	8 107	7 108	87,7	34	14	40,8
63 Proizvodi od plute i drveta	12 173	10 845	89,1	817	587	71,8
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	14 039	13 450	95,8	178	248	139,4
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	9 053	8 528	94,2	36	33	89,9
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	54 696	42 551	77,8	1 311	847	64,6
67 Gvožđe i čelik	35 158	24 346	69,2	9 777	5 805	59,4
68 Obojeni metali	9 350	7 518	80,4	26 503	25 419	95,9
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	45 872	38 166	83,2	3 032	1 215	40,1
7 Mašine i transportni uređaji	239 295	188 777	78,9	14 317	13 555	94,7
71 Pogonske mašine i uređaji	6 048	4 033	66,7	73	245	300 ¹
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	25 511	20 823	81,6	1 095	966	88,2
73 Mašine za obradu metala	1 304	1 013	77,7	118	82	69,8
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	39 550	35 392	89,5	5 273	3 956	75,0
75 Kancelarijske mašine i za AOP	8 602	9 047	105,2	148	201	135,4
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	29 882	26 497	88,7	1 088	1 356	124,6
77 Električne mašine, aparati i uređaji	40 803	38 534	94,4	1 523	1 030	67,6
78 Drumska vozila	82 948	51 216	61,7	4 604	5 326	115,7
79 Ostala transportna sredstva i opreme	4 648	2 222	47,8	394	394	100,1
8 Razni gotovi proizvodi	143 269	110 285	77,0	4 678	4 192	89,6
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	9 118	10 928	119,9	147	93	63,2
82 Namještaj i djelovi	29 962	18 949	63,2	265	515	194,3
83 Predmeti za putovanja	4 169	2 532	60,7	55	28	51,2
84 Odjeća	32 185	23 042	71,6	643	525	81,7
85 Obuća	15 791	13 281	84,1	169	156	92,7
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	9 799	9 140	93,3	354	518	146,2
88 Fotoaparati, časovnici	4 049	1 884	46,5	18	39	211,1
89 Razni gotovi proizvodi	38 196	30 529	79,9	3 027	2 318	76,6
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	1	15	300¹	0	0	0

¹ Obračunati indeks veći je od 300

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020	<u>Jan-Maj 2020</u> Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2019	Jan-Maj 2020	<u>Jan-Maj 2020</u> Jan-Maj 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 004 816	846 926	84,3	155 245	133 121	85,7
I Žive životinje i životinjski proizvodi	62 856	61 752	98,2	3 149	3 401	108,0
II Povrće	41 517	43 661	105,2	1 049	1 428	136,1
III Životinjske ili biljne masti, ulja i voskovi	3 875	6 632	171,2	69	73	105,7
IV Pripremljena hrana, pića, duvan	96 569	91 012	94,2	9 314	8 276	88,9
V Mineralni proizvodi	121 202	79 599	65,7	48 270	43 006	89,1
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	105 595	110 248	104,4	10 863	10 113	93,1
VII Plastika, guma i proizvodi od gume	40 175	35 390	88,1	1 256	1 279	101,8
VIII Sirove kože, koža i krzno	5 583	3 417	61,2	901	698	77,5
IX Drvo, proizvodi od drveta, korpe, drveni ugalj, pluta	15 698	13 524	86,2	10 764	9 988	92,8
X Materijali i proizvodi papirne industrije	15 480	13 849	89,5	1 906	1 435	75,3
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	38 620	29 388	76,1	652	535	82,0
XII Obuća, kape i modni dodaci	17 449	14 532	83,3	197	169	85,9
XIII Proizvodi od kamena, gipsa, keramički proizvodi, stakleni proizvodi	39 548	29 661	75,0	1 322	854	64,6
XIV Biseri, drago kamenje i metali, kovanice	3 912	1 920	49,1	99	4	4,3
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	90 790	70 401	77,5	49 563	36 377	73,4
XVI Mašine i mehanički uređaji, električna oprema	150 995	134 591	89,1	9 323	8 049	86,3
XVII Vozila i prateća transportna oprema	89 156	54 605	61,2	5 015	5 770	115,1
XVIII Optički, medicinski i mjerni instrumenti, satovi	14 909	13 090	87,8	403	611	151,7
XIX Oružje i municija	613	1 032	168,3	491	123	25,0
XX Razni proizvodi	48 749	38 585	79,2	588	925	157,3
XXI Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	1 523	37	2,4	49	7	15,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istrživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002. godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre– grupu, četiri cifre– podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
